

Aan
Interimcommissie
Kopie aan
C. Loggen

22 juni 2023

1|2

Betreft: Aangehouden Motie vreemd 'De plastic soup afremmen'

Memo

Bij de vergadering van Provinciale Staten van 30 mei 2023 is een motie vreemd 'De "plastic soup" afremmen' ingediend door D66. Het verzoek van de motie betreft een bijdrage voor een onderzoek naar de effecten van een de [Great Bubble Barrier](#) (GBB) in het Spaarne op de omgeving. Door de verantwoordelijk portefeuillehouder is aangegeven e.e.a. richting de commissie op een rij te zetten alvorens verdere stappen ondernomen kunnen worden.

1. Welke initiatieven er verder lopen in de provincie

- In 2022 is door de provincie Noord-Holland vanuit Waterrecreatie een subsidie van € 6.000, - toegekend aan SUPmission voor het drijfvuil vissen.
- Momenteel loopt er één initiatief ten aanzien van plastics in water waar de provincie op een zekere afstand bij betrokken is. In 2022 is namelijk door het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier aan de provincie gevraagd om als sub-partner deel te nemen aan het Interreg-project 'Targeting the REduction of pLAsTic oUtfLOW into the nORth sEa', oftewel TREASURE. Toen is op ambtelijk niveau besloten om niet als sub-partner deel te nemen omdat het onderwerp te weinig raakvlak had met het bestaande beleid. Wel is een *Letter of Support* gegeven. Via deze route is er geen formele commitment vastgelegd, maar is het mogelijk om als 'observer' deel te nemen. Dit betekent dat de resultaten met interesse gevolgd worden en bijvoorbeeld het af en toe (desgewenst) deelnemen aan een klankbordgroep om inhoudelijk mee te praten over het onderwerp.
- In 2021 vond het *Waste Free River event* plaats en de provincie Noord-Holland had hierbij een organiserende rol.

2. Beleidsmatig

Als provincie Noord-Holland hebben wij geen directe wettelijke verplichtingen ten aanzien van het verwijderen van plastics in water. Ook heeft de provincie Noord-Holland geen beleid dat zich concreet richt op het tegengaan van plastics in water.

Wel zijn er in principe meerdere aanknopingspunten voor de provincie Noord-Holland om bij te dragen aan initiatieven ten aanzien van het verminderen van plastics in water. Deze aanknopingspunten zijn hieronder nader toegelicht.

- Europa: Plasticverontreiniging in water en bodem is een groeiend probleem. Voor plastics bestaan momenteel nog geen Europese normeringen. Hierdoor kijken overheden en organisaties helaas nog te veel naar elkaar om te komen tot een duurzame oplossing van het probleem. De provincie is bestuurlijk actief lid van de North Sea Commission ([NSC](#)), één van de geografische commissies van de *Conference of Peripheral Maritime Regions* (CPMR), waar plasticvervuiling van de Noordzee een van de onderwerpen is. **Het is afwachten tot er normeringen komen ten aanzien van plastics en daarom kan het een goed moment zijn om bij te dragen aan initiatieven die plastics in water verminderen.**

- **Circulaire economie:** Plastics zijn een van de vier prioritaire grondstofstromen in de [Actieagenda circulaire economie 2021-2025](#). De meeste plastics zijn vervaardigd uit niet hernieuwbare (fossiele) grondstoffen die bovendien bij verbranding of verwerking tot een toename van CO₂ in het milieu leiden. Daarnaast is het (hoogwaardig) hergebruik van plastics na verwerking in het milieu (zwerfafval) moeilijk. De provincie heeft als operationeel doel 'meer samenwerking in grondstoffenketens op textiel, biomassa & voedsel, plastics en bouw'. De provincie verbindt in de rol van opdrachtgever, partner en bemiddelaar partijen rondom de vier prioritaire grondstoffen met als doel om samenwerking en coalitievorming te stimuleren. **Via projecten die inzicht geven in plasticvervuiling kan meer inzicht verkregen worden in informatie uit ingezameld macro-plastic. Deze informatie kan benut worden in gesprekken met de verwerkers in grondstoffenketens, passend bij het operationeel doel.**
- **Waterkwaliteit:** Plastics maken vooralsnog geen deel uit van de Kaderrichtlijn Water. Micro-plastics zijn wel genoemd in het [Regionaal waterprogramma Noord-Holland 2022-2027](#). Hierbij is beschreven dat het terugdringen van het plastic zwerfafval een belangrijke maatregel is om micro-plastics tegen te verminderen. Eveneens is gesteld dat, naast het opruimen van zwerfvuil langs provinciale (vaar)wegen, de provincie vooralsnog weinig mogelijkheden ziet tot verdere concrete actie vanuit de eigen bevoegdheden, maar altijd bereid is mee te denken in mogelijke oplossingsrichtingen. **Met de aangehouden motie ligt er in principe een concrete vraag om mee te denken in oplossingsrichtingen ten aanzien van het plastic dat zich bevindt in de wateren in de provincie Noord-Holland.**
- **Governance:** **De provincie heeft een verbindende en agenderende rol richting gemeenten en waterschappen**, zowel in toezicht als voor regionale opgaven die om coördinatie vragen, zoals plastic zwerfvuil. **Verder ligt ook een belang voor de kwaliteit van leefomgeving (incl. waterrecreatie) en natuur dat schadelijke plastics worden afgevangen voordat het in zee beland.**

Het probleem van plasticvervuiling en de noodzaak hier actie op te ondernemen, leeft breed in de samenleving. De provincie is vaker benaderd met initiatieven rond zwerfvuil, zoals de *Beach clean up tour* of *World clean up day*, en moet daarin zowel een beleidsmatige afweging maken als van de meerwaarde en effectiviteit. De *GBB* vraagt een forse investering in aanleg en vervolgens in onderhoud en gebruik. Voor initiatiefnemers en financiers is het relevant om te weten dat hun inzet en bijdrage op de voorgestelde wijze, bijdraagt aan het oplossen van het probleem. Rond de *GBB* is dit nog onvoldoende eenduidig, evenmin als de mogelijk ecologische impact. De provincie acht het van belang dat hier helderheid over komt, ook voor andere mogelijke initiatiefnemers voor een *GBB* in de provincie.

3. Financiering

Gegeven het bovenstaande, is gezocht naar de mogelijkheden tot financiering van het initiatief zoals benoemd in de motie. Binnen de Reserve Groen bestaat de mogelijkheid eenmalig bij te dragen, aan het onderzoek naar de effecten van een *GBB* in het Spaarne, dit op de voorwaarde dat het onderzoek zich eveneens richt op de haalbaarheid en effectiviteit, waardoor kosten en baten helder worden voor de initiatiefnemers. De provincie acht het van belang dat hier helderheid over komt, ook voor andere mogelijke initiatiefnemers voor een *GBB* in de provincie. Dit betekent niet dat de provincie zich ook committeert aan investering in een *GBB*. Vooralsnog heeft de provincie Noord-Holland immers ook geen kader en taak ten aanzien van het verminderen van plastics in wateren. Een dergelijke investering past daarmee niet bij de rol, verantwoordelijkheid en gekozen prioriteiten in het bestaande beleid.

4. Vervolg

Inmiddels is met de gemeente Haarlem contact geweest over dit initiatief en wordt ook met de initiatiefnemers zelf contact gezocht om te kijken hoe invulling kan worden gegeven aan een bijdrage. U wordt daarop, wanneer aan de genoemde voorwaarden kan worden voldaan en een eenmalige subsidie wordt verstrekt, over geïnformeerd.